

YTTRANDE

2010-08-30

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2010:24 Avtalad upphovsrätt (Ju2010/3129/L3)

Sammanfattning

Svenska Arkivsamfundet har i princip inget att erinra mot förslagen i rubricerat betänkande, men vill framhålla vikten av att offentlighetsprincipen inte begränsas genom krav på avtalslicens eller att 16§ URL även i fortsättningen ej omfattar spridning av enstaka digitala exemplar av upphovsrättsskyddade offentliga handlingar till allmänheten vid begäran hos arkiven.

Möjligheten för enskilda arkivinstitutioner att omfattas av §16 URL bör förbättras. Den möjlighet som dagens lagstiftning ger, uppfattas som otymplig. Ett enklare och mer ändamålsenligt sätt, vore därför att enskilda arkiv som uppbär statligt verksamhetsstöd via Enskilda nämnden eller den s.k. "Portföljmodellen", automatiskt ges tillstånd enligt §16 URL.

3 En översyn av 3 kap upphovsrättslagen

Svenska Arkivsamfundet ställer sig positiv till de föreslagna modifieringarna av kap 3 Upphovsrättslagen.

4. Avtalslicenser mm

Svenska Arkivsamfundet är positiv till betänkandets förslag angående behörighetskrav på de organisationer som kan ingå avtal med avtalslicensverkan samt att det nuvarande fördelningssystemet för avtalslicenser bibehålls. Vidare är Svenska Arkivsamfundet positiv till att betänkandets förslag om att rätten till exemplarframställning inom myndigheter, företag och organisationer för internt bruk utökas till att även omfatta digital form.

4.5 Möjligheterna för arkiv och bibliotek att digitalisera och tillgängliggöra upphovsrättsligt skyddade verk

Till skillnad mot tryckta publikationer är arkivhandlingar unika genom att ingå i specifika ärenden, vilket innebär att handlingen endast existerar i ett exemplar. Arkivens uppdrag omfattar både ett bevarande av sådana originalhandlingar över tid, men också kravet på tillgängliggörande utan att materialet kommer till skada.

Svenska Arkivsamfundet vill framhålla att det föreligger en skillnad i att aktivt publicera ett urval av arkivhandlingar på publika hemsidor och databaser som t ex EUROPEANA och den i TF lagstadgade rätten för medborgare att ta del av allmänna offentliga handlingar hos arkiven. Efterfrågad information kan existera i ett flertal handlingar eller finnas utspridd i databaser. Medborgarnas krav och behov av information ur allmänna handlingar kan inte förutses i förväg, utan skiftar från fall till fall. Ibland består sådan information också av upphovsrättsskyddat material som t ex bilder eller kartor. De statliga och kommunala arkiv

som omfattas av bestämmelsen i 16§ URL och därmed har rätt att framställa exemplar för låntagare hanterar i stor utsträckning offentliga handlingar.

4.5.4 Överväganden

Svenska Arkivsamfundet ställer sig positivt till förslaget 21§ URL om möjligheten arkiv och bibliotek till offentligt framförande i egna lokaler av filmverk och sceniska verk ur egna samlingar. Svenska Arkivsamfundet är också positivt till utökning av bestämmelsen om avtalslicens för verk som finns i arkivens egna samlingar för tillgängliggörande på publika hemsidor och databaser. Däremot finns invändningar mot förslaget att inskränkningen i 16§ URL inte utvidgas till att omfatta spridning av digitala exemplar till enskilda användare som eftersöker offentliga handlingar i arkiven.

Medborgare som önskar ta del av allmänna handlingar bör kunna få efterfrågade uppgifter på distans även i digital form utan krav på personligt besök hos en arkivinstitution.

Svenska Arkivsamfundet menar att rätten att ta del av allmänna offentliga handlingar inte får begränsas genom krav på avtalslicens eller att formen för tillgängliggörandet inskränks till vissa typer av media och är därmed negativa till att §16 URL inte tillåter spridning av digitala exemplar till allmänheten vid förfrågan.

För Svenska Arkivsamfundet

Sara Naeslund-Lems, ordförande Svenska Arkivsamfundet
Elisabeth Ivarsson, styrelseledamot Svenska Arkivsamfundet